

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/340/2013
Identifikačné číslo spisu: 4211224150
Dátum vydania rozhodnutia: 25.06.2014
Meno a priezvisko: JUDr. Lubor Šebo
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2014:4211224150.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Údernícka 5, IČO: 35 724 803, zastúpenej advokátskou kanceláriou TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Údernícka 5, proti žalovanému J. N., bytom B., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného Spotrebiteľského združenia OSA, so sídlom v Bratislave, Fedinova 9, IČO: 42 260 086, zastúpeného advokátskou kanceláriou HKP Legal, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Sasinkova 6, IČO: 36 727 334, o zaplatenie 1 124,19 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Komárno pod sp. zn. 8 C 89/2012, o dovolaní vedľajšieho účastníka proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 28. septembra 2012, sp. zn. 8 Co 244/2012, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Nitre z 28. septembra 2012, sp. zn. 8 Co 244/2012 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd Komárno rozsudkom z 30. mája 2012, č. k. 8 C 89/2012-31 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 1 124,19 € s úrokom z omeškania vo výške 14,25 % ročne zo sumy 1 124,19 € od 01.03.2008, ako aj náhradu trov konania titulom súdneho poplatku vo výške 67,- € a titulom trov právneho zastúpenia vo výške 409,65 € do rúk jej právneho zástupcu, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobu považoval za dôvodnú, keď z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že medzi postupcom VOLKSBANK Slovensko, a.s. a žalovaným bola dňa 13.01.2005 uzavretá zmluva o poskytnutí kontokorentného úveru, na základe ktorej postupca poskytol žalovanému úver vo výške 497,91 € (15 000,- Sk). Žalovaný sa dostal do omeškania s platením viac ako dvoch splátok. Žalovaný bol uzročený so všeobecnými zmluvnými podmienkami a skutočností uvádzaných žalobkyňou v žalobe žiadnym spôsobom nenamietal. O úroku z omeškania rozhodol prvostupňový súd s poukazom na ustanovenie § 517 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. a o trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Nitre uznesením z 28. septembra 2012, sp. zn. 8 Co 244/2012 odvolanie vedľajšieho účastníka na strane žalovaného (Spotrebiteľského združenia OSA, ktoré vstúpilo do konania a podalo proti prvostupňovému rozhodnutiu odvolanie) odmietol a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na

náhradu trov odvolacieho konania. Svoje rozhodnutie v zásade odôvodnil tým, že (aj s poukazom na obsah spisu) nezistil skutočnosť, že vedľajší účastník na strane žalovaného by vo svojom odvolaní preukázal, že by z právneho predpisu vyplýval určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi ním a účastníkom (žalovaným), z ktorého dôvodu ho nepovažoval za osobu oprávnenú na podanie odvolania (§ 218 ods. 1 písm. b/ O.s.p.).

Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie vedľajší účastník. Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie z dôvodu, že mu odvolací súd svojim postupom odňal možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. tým, že nesprávne odmietol jeho odvolanie a nepredložil otázku Súdnemu dvoru EÚ za účelom výkladu práva Európskej únie. Namietal nesprávne posúdenie ustanovení § 93 a § 201 O.s.p., ktoré (sám) v dovolaní podrobne vyložil.

Žalobkyňa navrhla dovolanie vedľajšieho účastníka zamietnuť a priznať jej náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods.1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podala včas osoba oprávnená na tento procesný úkon, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. Pokiaľ dovolanie smeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak smeruje proti zmeňujúcemu uzneseniu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo uzneseniu, ktorým odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností [§ 109 ods. 1 písm. c/] na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ O.s.p.), alebo potvrdzujúcemu uzneseniu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 239 ods. 2 písm. a/ O.s.p.), alebo ak ním bolo potvrdené buď uznesenie súdu prvého stupňa o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia (§ 239 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) alebo uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo jeho vyhlásenie za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 písm. c/ O.s.p.)

Dovolaním napadnuté uznesenie nevykazuje znaky žiadneho z týchto rozhodnutí, prípustnosť dovolania preto z uvedených ustanovení nemožno vyvodiť.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., dovolací súd sa ďalej zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. Ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 239 O.s.p. vylúčené. Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. ale nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je, že k tejto procesnej vady skutočne došlo.

Pod odňatím možnosti konať pred súdom (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým účastníkovi znemožní realizáciu tých procesných práv, ktoré im priznáva právna úprava za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov. Medzi takéto práva nepochybne patrí aj právo na preskúmanie vecnej správnosti prvostupňového rozhodnutia v inštančnom konaní odvolacím súdom na základe včas podaného riadneho opravného prostriedku za predpokladu, že jeho podanie zákon nevylučuje. Podľa ustálenej súdnej praxe sa za odňatie možnosti konať pred súdom považuje aj taký postup, keď odvolací súd odmietne odvolanie ako podané neoprávnenou osobou podľa § 218 ods. 1 písm. b/ O.s.p., hoci pre takéto rozhodnutie neboli splnené zákonné podmienky.

Keďže dovolateľ v prejednávanej veci uviedol, že súd mu svojim postupom odňal možnosť konať pred

súdom, dovolací súd sa osobitne zameriaval na zistenie, či v konaní došlo k vade vyplývajúcej z ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. a dospel k záveru, že k takejto vade v predmetnom konaní došlo.

Účastník môže napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ to zákon nevyklučuje. Ak z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkom a vedľajším účastníkom, môže podať odvolanie aj vedľajší účastník (§ 201 O.s.p.).

Citované zákonné ustanovenie treba vykladať vo vzájomnej súvislosti s ďalšími ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku a so zreteľom na konkrétnu prejednávajúcu vec. V danom prípade treba zohľadniť aj ustanovenie § 93 O.s.p., najmä nové znenie druhého odseku tohto ustanovenia, podľa ktorého sa ako vedľajší účastník môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu. Citovaným zákonným ustanovením bola do právnej úpravy zavedená druhá skupina, resp. typ vedľajšieho účastníka s účinnosťou od 15. októbra 2008 (zákonom č. 384/2008 Z.z.). Cieľom nového znenia ustanovenia § 93 ods. 2 O.s.p. je bezpochyby rozšírenie ochrany práv v prípadoch, v ktorých existuje dôležitý verejný záujem, ktorý by bolo problematické preukazovať zo strany subjektov, ktoré majú (vzhľadom na svoje zameranie alebo predmet činnosti) záujem vstupovať do konaní ako vedľajší účastníci. V praxi ide hlavne o právnické osoby zamerané na ochranu jednotlivcov a skupín pred diskrimináciou, o združenia na ochranu spotrebiteľov a podobne. V rámci tohto druhého typu vedľajšieho účastníctva (na rozdiel od prvej skupiny vedľajšieho účastníctva, v ktorej musí ísť o hmotnoprávny záujem vedľajšieho účastníka na výsledku konania), sa hmotnoprávny záujem na výsledku konania neskúma. Legitimáciu na vstup vedľajšieho účastníka do konania dáva samotný (príslušný) zákon. Sú to aj prípady sporov o ochrane spotrebiteľa, keď na strane spotrebiteľa môže vystupovať právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana spotrebiteľských práv podľa zákona č. 205/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že aj ustanovenie § 201 O.s.p. v podstate rozlišuje dva typy vedľajších účastníkov. Prvým je vedľajší účastník, ktorý v konaní vystupuje popri navrhovateľovi alebo odporcovi v zmysle ustanovenia § 93 ods. 2 O.s.p. s rovnakými právami a povinnosťami ako účastník konania (§ 93 ods. 4 O.s.p.) a druhým (v zmysle nového znenia citovaného zákonného ustanovenia) je vedľajší účastník, ktorému z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi ním a účastníkom konania (napríklad v prípadoch poistenia). V druhom z uvedených typov (t. j. ak z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkom konania a vedľajším účastníkom) je vedľajší účastník oprávnený podať odvolanie bez zreteľa na stanovisko účastníka konania, popri ktorom v spore vystupuje, ba aj proti jeho vôli, samozrejme za predpokladu, že preukáže, že z právneho predpisu vyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi ním a účastníkom konania.

V konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností (§ 93 ods. 4 O.s.p.).

Podľa ustanovenia § 93 ods. 3 O.s.p. do konania vstúpi buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov, urobenú prostredníctvom súdu. O prípustnosti vedľajšieho účastníctva súd rozhodne len na návrh.

V predmetnej veci vedľajší účastník vstúpil do konania z vlastného podnetu, a to písomným oznámením o vstupe vedľajšieho účastníka do konania zo dňa 10. mája 2012.

Pokiaľ dovolací súd odvolanie vedľajšieho účastníka vyhodnotil ako podané neoprávnenou osobou, keď pri svojom rozhodnutí zohľadnil iba druhú vetu ustanovenia § 201 O.s.p. (t. j., že v danom prípade z právneho predpisu nevyplýva určitý spôsob vyrovnania vzťahu medzi účastníkom a vedľajším účastníkom) a vyvodil, že nie je dané jeho oprávnenie na podanie odvolania, jeho rozhodnutie je nesprávne. Dovolací súd mal správne vyložiť celé ustanovenie § 201 O.s.p. a (pri úvahe o oprávnení vedľajšieho účastníka na podanie odvolania) vychádzať aj z ustanovenia § 93 ods. 2 a 4 O.s.p. Dovolací súd v predmetnej veci teda nesprávne aplikoval ustanovenie § 201 O.s.p., keď nezohľadnil jeho súvislosť

s ustanovením § 93 ods. 2 O.s.p., kedy sa konania môže zúčastniť popri navrhovateľovi alebo odporcovi ako vedľajší účastník aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv v danej veci podľa zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.

Vedľajší účastník má rovnaké práva a povinnosti ako účastník konania, teda má v zásade právo podať odvolanie. Táto procesná legitimácia na podanie odvolania a dovolania je však obmedzená účastníkom na strane ktorého vystupuje. Oprávnenie podať odvolanie a dovolanie prináleží vedľajšiemu účastníkovi iba vtedy, ak toto oprávnenie má aj účastník, na strane ktorého sa pripojil. V prípade, že tento účastník nemá procesnú legitimáciu na podanie odvolania, nemôže ju mať ani vedľajší účastník. V opačnom prípade by sa aj vedľajšiemu účastníkovi priznal viac procesných práv, než má účastník, na ktorého strane vystupuje. Vedľajší účastník môže podať odvolanie aj vtedy, ak odvolanie podal účastník. Ak podá odvolanie len vedľajší účastník, môže ho podať len v tom prípade, ak hlavný účastník s takýmto úkonom vyjadrí súhlas.

V prípade, že účastník odmietne dať súhlas k odvolaniu vedľajšieho účastníka je odvolanie vedľajšieho účastníka bez tohto súhlasu právne neúčinné.

Z uvedeného vyplýva, že akýkoľvek úkon v konaní vedľajší účastník vykoná, nesmie byť v rozpore so záujmami hlavného účastníka, na ktorého procesnej strane vystupuje. Z tejto dikcie nemožno jednoznačne odvodiť, že úkon vedľajšieho účastníka, s ktorým nesúhlasí hlavný účastník, bude zo strany súdu automaticky zamietnutý. Nasvedčuje tomu dikcia § 93 ods. 4 O.s.p. „posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností“. Z tejto dikcie možno vyvodíť, že súd bude úkon vedľajšieho účastníka s ktorým nevyslovil súhlas hlavný účastník, posudzovať so zreteľom na všetky okolnosti prípadu. Môže sa totiž stať, že takýto úkon bude vlastne hlavnému účastníkovi na prospech, v tom prípade môže súd zväžiť, že takýto úkon vykoná, a to napriek nesúhlasu hlavného účastníka.

Odvolací súd neskúmal, či žalovaný ako hlavný účastník prejavil súhlas s prejavom vôle podaním odvolania vedľajším účastníkom. Odvolací súd takýmto prejavom vôle hlavného účastníka nedisponuje a bolo preto úlohou odvolacieho súdu, aby na zistenie stanoviska hlavného účastníka vyzval žalovaného. Pokiaľ tak odvolací súd nepostupoval a odvolanie vedľajšieho účastníka odmietol, odňal mu možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p.

Uvedená procesná vada zakladá vždy prípustnosť dovolania a zároveň je aj dôvodom, pre ktorý dovolací súd musí napadnuté rozhodnutie zrušiť.

So zreteľom na to Najvyšší súd Slovenskej republiky dovoľaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 3 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného konania a tiež o trovách dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.